

**Materiāli, darba lapas, idejas, izziņas
informācija darbam ar bērniem**

TĀS TIK IREMOCIJAS

3

NEĶERIES UZ ĀĶA

11

ZĪMES UN SIMBOLI

22

ĪSTS VAI NEĪSTS

35

MAZS KAĶĪTIS UN ZAĶĪTIS UZ CEĻA SATIKĀS...

46

AK, SKAISTĀ REKLĀMA!

53

**Kā atpazīt un tikt galā ar emocijām, ko rada internets?
Saruna pēc "Ričijs Rū un internets" sērijas "Tās tik ir emocijas!" noskatīšanās.**

Jautājumi ierosmei:

- ✔ **Par ko bija šī sērija?**
- ✔ **Vai vari izskaidrot, kas ir emocijas un kā tās rodas?**
- ✔ **Kādas emocijas tika pieminētas šajā sērijā?**
- ✔ **Kad internets rada pozitīvas emocijas, bet kad negatīvas? Ja Tu būtu viens no bērniem šajā sērijā, kādus situāciju piemērus Tu minētu pie katra emociju veida?**
- ✔ **Vai zini, kad jāzvana Uzticības tālrunim?**
- ✔ **Kas no sērijā dzirdētā Tevi pārsteidza?**
- ✔ **Ko Tu jau zināji? Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?**
- ✔ **Kas Tev likās pats interesantākais šajā sērijā?**

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”! Katrs izdomā jiet divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto. Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

Apgalvojumi ierosmei:

1. Sērija stāsta par daudzveidīgām emocijām.
Šī sērija stāsta par daudzveidīgām grāmatām.
Šī sērija stāsta par daudzveidīgām situācijām bērnu dzīvē.
2. Sērijā tiek minētas gan bailes, gan prieks.
Sērijā tiek pieminētas tikai bailes.
Sērijā tiek minētas gan pozitīvas, gan negatīvas emocijas.
3. Sērijā teikts, ka pieauguši cilvēki nekad neraud.
Sērijā teikts, ka arī pieauguši cilvēki var raudāt.
Sērijā teikts, ka Karlīnas tētis raudāja no lepnuma un prieka.
4. Sērijā minēts, ka internetā ir saturs, kas nav bērniem piemērots.
Sērijā minēts, ka pilnīgi viss interneta saturs ir piemērots bērniem.
Sērijā minēts, ka internetā ar konkrētu simbolu vai tekstu tiek norādīts, ja saturs nav piemērots bērniem.
5. Sērijā minēts, ka par savām emocijām droši var runāt ar citiem.
Sērijā minēts, ka ar savām emocijām vajag dalīties, lai būtu vieglāk tām tikt pāri.
Sērijā minēts, ka pat mammai nedrīkst stāstīt par savām emocijām.

Zīmējiet vai apvelciet sērijā pieminētās emocijas!

Sīkāk izpētīt emocijzīmes un to skaidrojumu varat tīmekļvietnē
<https://www.emojis.lv>

Pastāsti, kas Tev rada šādas emocijas!

Atrodi burtu jūklī desmit emocijas!
Iekrāso katru emociju tādā krāsā, kā to iztēlojies!

LOS AJ Ū SM AM DO LOR SIT AM ET CON
SE CT ET UER AD IP ISC ING EL ITS
EP RIE KS DD IAM NON UM MY NIB HE
UI MB Ē DA S OD TIN CID UNT Ņ UT LA
OR EE TD OL GAR LA IC Ī BA ORE MA
G NA Ū ALI QU AM ER AT VOL UT PATU
TW IS IEN IMA D NI AM QB AILES
TR UDEX ERC LL AM COR PE
RS US CIP NI SLUTA
SK UM JAS L COM MO BAI
LE SD OCO IS AU TEM V
ELE UM IRI UR IN HEND RERI
TIN VUL DUS MA SP UTATE VE LITE
S SE MO LE ST IE VIL Š AN Ā ST VE LI
LL UM DO LO REE U FE U GI AT NU LL Ć A
FAC ILE P NUM S VERO ER Ģ IO SE TAC
CUM SAN ET IU ST OOD IO DIGN ISSI
M Q UI BU Z TR AU KU MS SE NT LU

Lasi vai klausies fragmentu no Imanta Ziedoņa "Raibās pasakas"!

Pastāsti par savu raibāko dienu!

Ir visādi Raibie. Ir lielle Raibie un mazie Raibie. Viņi ir tie, kas visu raibina un izraibina, bet viņus pašus ir grūti atrast.

Cilvēki prasa viens otram: — Kā tev iet? — Man iet raibi. Kā tas ir, kad "IET RAIBI"? Tas nozīmē, ka Raibais visu sajauc.

No rīta Ilzītei uzvilka baltu kleitiņu, bet Ilzīte iesēdās mellenēs. Skaidrs, ka kleitiņa kļuva raiba un Ilzītei pašai arī gāja raibi.

Jānis sāka rakstīt, domāja, šoreiz uzrakstīs tīri un glīti — nekā! Vispirms uzkrita burtnīcai viens tintes kleksis, to dzēšot, uztraukumā uzkrita otrs. Jānis sāka raudāt, iekrita burtnīcā trīs lielas asaras, izšķīda katra pa trim burtiem — visa burtnīca raiba.

Es prasu: — Kā tev iet, Jāni? — man iet raibi, — saka Jānis un raud.

Kad uz ceļa mašīnai pārsprāgst riepa, kad jau no paša rīta kaut ko nokavē, kad mazais brālītis ieķeras galdauta stūrī un novelk uz grīdas visu, kas uz galda, tad iet raibi.

Ļaudis saka: RAIBS MŪŽS. Tas nozīmē, ka ir bijušas baltas dienas un melnas dienas, dzeltenas skaudību dienas un zilas cerību dienas.

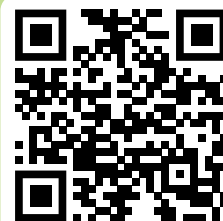
Vislabāk ar Raibo ir pazīstami mākslinieki. No māksliniekiem viņš nebaidās un nevairās. Kad gleznotājs glezno, Raibais sēž pie tūbiņām vai uz paletes un svilpodams maisa krāsas. Raibais ir gleznotāju palīgs.

Bet nu pietiek. Nevar tik raibas pasakas garas rakstīt — metas raibs gar acīm. Kad jūs šo pasaku lasīsit, paskatieties laiku pa laikam spogulī — vai nav acis raibas. Ja ir raibas, tad vajag atpūsties.

Pasaku klausies šeit:

ej.uz/raibas_pasakas

Apskati attēlus! Padomā, ko bērni, tavuprāt, darīja internetā pirms tam. Kas varētu notikt pēc tam? Zīmē vai raksti savas idejas!

Pirms

Pēc

Pirms

Pēc

Pirms

Pēc

Apskati emociju termometru!

Apskati attēlus un pievelc pie konkrētās atzīmes termometrā!

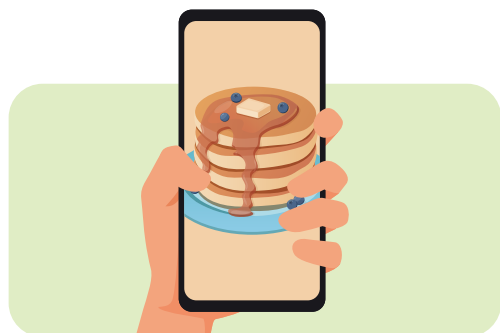
0 nozīmē, ka konkrētā situācija Tev emocijas nerada, bet 5 norāda, ka konkrētā situācija Tev rada ļoti spēcīgas emocijas.

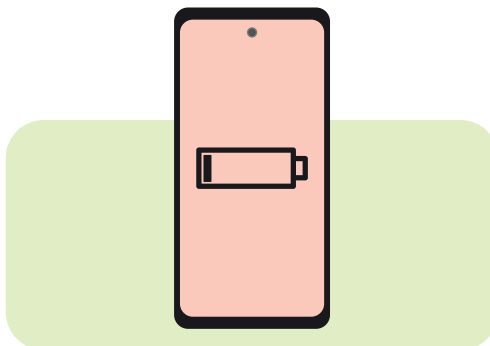
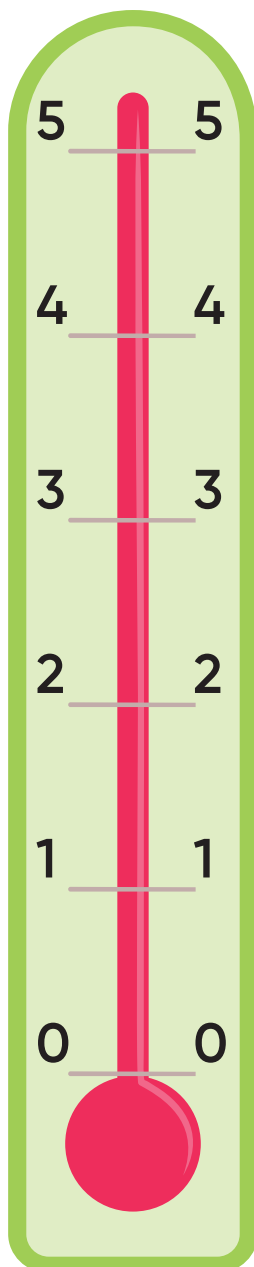
Draugs atsūta kūkas fotogrāfiju brīdī, kad Tu ļoti gribi ēst.

Tu ieraugi pamesta kucēna fotogrāfiju internetā

Tu saņem ziņu, ka mamma šodien ceps pankūkas

Tavs mobilais telefons ir izlādējies

Tu uzzini, ka tavs zīmējums ir uzvarējis konkursā!

Draudzene pasaka, ka vairs negrib draudzēties ar Tevi.

Autogrāfu medības!

Lasi apgalvojumus un atrodi klasesbiedrus, kas tiem atbilst!
Ieraksti klasesbiedra vārdu pie konkrētā apgalvojuma!

Apgalvojumi:

Es skatos animācijas filmas internetā.

Es spēlēju spēles internetā.

Es vienmēr pārrunāju ar vecākiem, ja mani internetā kas apbēdina.

Es nekad neesmu saskāries ar bērniem nepiemērotu saturu internetā.

Es neskumstu pat tad, ja redzu vai dzirdu ko bēdīgu.

Es zinu, kā sazvanīt Uzticības tālruni.

Es domāju, ka ikviens var izrādīt dažādas emocijas.

Es protu nosaukt vismaz trīs dažādas emocijas.

Visbiežāk es jūtos priecīgs.

Aicinošas pogas, mirgojoši uzraksti, vēstules, kurās slēpjas vīrusi, un citas nepatīkšanas internetā.

Kāpēc nespiest, kur pagadās?

Saruna pēc "Ričijs Rū un internets" sērijas "Neķeries uz āķa!" noskatīšanās.

Pārrunāji ar bērniem sērijā redzēto!

Jautājumi ierosmei:

- ✓ Par ko bija šī sērija?
- ✓ Par kādām situācijām šajā sērijā stāsta bērni? Vai arī Tu esi nonācis kādā no tām?
- ✓ Vai Tu zini, kā rīkoties, ja internetā nonāc bīstamā situācijā?
- ✓ Vai Tev ir bijusi situācija, kad Tu nesaproti kādu paziņojumu internetā?
- ✓ Kāpēc internetā rodas bīstamas situācijas?
- ✓ Kas no sērijā dzirdētā Tevi pārsteidza?
- ✓ Ko Tu jau zināji? Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”!

Katrs izdomā jiet divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto.

Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

Apgalvojumi ierosmei:

1. Šī sērija stāsta par bīstamām situācijām internetā.
 Šī sērija stāsta par to, ka internetā jābūt uzmanīgam.
Šī sērija stāsta par to, ka internetā nav iespējams nonākt bīstamās situācijās.
2. Sērijā Žanete stāsta, ka nejauši izdzēsusi visus mammas failus.
 Sērijā Paula stāsta par situāciju, kurā neapdomīgi nosūtījusi maksas īsziņu.
Sērijā Ričijs Rū stāsta par situāciju, kurā neapdomīgi nopircis dārgu medus burciņu.
3. Bērni gatavojas doties pārgājienā.
Bērni gatavojas doties ceļojumā ar lidmašīnu.
 Bērni plāno, ko darīs pārgājiena galamērķī.
4. Sērijā tiek minēts gadījums, kad svešinieks raksta internetā.
Sērijā netiek minēts gadījums, kad svešinieks raksta internetā.
 Toms stāsta gadījumu no savas dzīves, kad kāds svešinieks viņam rakstīja internetā.
5. Ja bērns nezina kā rīkoties, jājautā pieaugušajam, kam uzticas.
Ja bērns nezina kā rīkoties, jāzvina policijai.
 Ja bērns nezina kā rīkoties, jājautā padoms, nevis jārikojas uz labu laimi.

Savieno vārdu ar tā skaidrojumu! Pieraksti vienu šajā sērijā izskanējušu vārdu, izskaidro to un uzzīmē ilustrāciju!

MELIS

datoru tīkls.

KRĀPNIEKS

datorprogramma, kas var sabojāt, iznīcināt datus datorā.

ZINĀŠANAS

cilvēks, kurš maldina, mānās.

PRASME

nepazīstams cilvēks.

DATORVĪRUS

pietiekama informācija par kādu jautājumu.

SVEŠINIEKS

spēja veikt kādu uzdevumu.

INTERNETS

cilvēks, kurš mēdz melot.

DARBA LAPA

NEĶERIES UZ ĀĶA!

Lasi dotos padomus un pabeidz teikumus!

Internetā katrs var uzdoties par citu cilvēku vai tēlu, var arī piesavināties citam piederošus attēlus, vārdu, sasniegumus. Šādai rīcībai ir konkrēti mērķi, un ne vienmēr tie ir labi. Lai izvairītos no nepatīkamām situācijām dzīvē un internetā, ir jābūt piesardzīgam.

Nerunā ar svešiniekiem ne uz ielas, ne internetā!
Svešinieks var _____

Ja Tev raksta kāds cilvēks, kurš saka, ka pazīst Tevi, bet Tu viņu nepazīsti, neatbildi, jo _____

Ja Tev raksta Vinnijs Pūks, Ziemassvētku vecītis vai Lieldienu zaķis, neatbildi, jo _____

Neizpauž privātu informāciju svešiem cilvēkiem – durvju kodu, cik naudas tev ir makā, kur strādā tavi vecāki, jo _____

Ja nezini, kā drošāk rīkoties konkrētajā situācijā, _____

Ne visi cilvēki internetā ir ar labiem nodomiem, jo _____

Es domāju par savu drošību internetā, jo _____

DARBA LAPA

NEĶERIES UZ ĀĶA!ej.uz/pasaka_pasaka

Lasi vai klausies pasaku “Kā zaķēns uzzināja par datorvīrusiem”! Pārveido šo pasaku par komiksu. Katru rindkopu attēlo vienā komiksa daļā!

Klausies pasaku šeit!

Mazā mājiņā kāda skaista meža malā dzīvoja zaķu Garausišu ģimene. Katru rītu tētis un mamma gāja uz darbu lasīt pienenes. Mazais Zaķēns palika mājās viens un garlaikojās. Viņš nevarēja sagaidīt, kad pienāks vakars un visa ģimene dosies aizraujošā pastaigā. Tā bija Garausišu ģimenes mīļākā nodarbe. Bija tik aizraujoši lēkāt zālē ar taureņiem un sacensties ar sienāžiem.

Zaķēns no citiem meža iemītniekiem bija dzirdējis, ka ir tāda ierīce dators un, ja tas ir mājās, tad visas dienas paiet vienos priekos.

Zaķēns sāka lūgties vecākiem, lai viņam nopērk datoru. Vecāki ilgi domāja, bet beidzot piekrita. Kādā jaukā dienā Zaķēns saņēma ilgi kāroto dāvanu — datoru. Zaķēns ilgi to pētīja, internetā vēra vienu lapu pēc otras un lejuplādēja dažādas spēles.

Kādu dienu datora ekrānā parādījās paziņojums: „Tu esi uzvarējis loterijā un laimējis mašīnu!” Zaķēns sajūsmināts palēcās — tagad viņi varēs aizbraukt arī tālākos ceļojumos.

Viņš priecīgi uzspieda uz ziņojuma, bet ekrāns pēkšņi satumsa. Zaķēns spieda dažādas pogas, bet dators nedarbojās.

Kad vecāki pārnāca mājās, Zaķēns izstāstīja par notikušo. Vecāki sarauca pieres un uzaicināja ciemos gudro Pūcīti. Pūcīte visu izpētīja un satrauktā balsī paziņoja, ka datoram ir uzbrucis vīruss. Viņa pamācīja, ka nedrīkst atvērt internetā aizdomīgus ziņojumus un reklāmas saites. Nav arī droši lejuplādēt spēles, ja datoram nav aizsardzības pret vīrusiem. Pūcīte salaboja datoru un lejuplādēja antivīrusa programmu. Kopš tā laika Zaķēns ievēro Pūcītes ieteikumus un iesaka to darīt arī citiem.

(Nils Jaunzems, Rīgas Franču licejs)

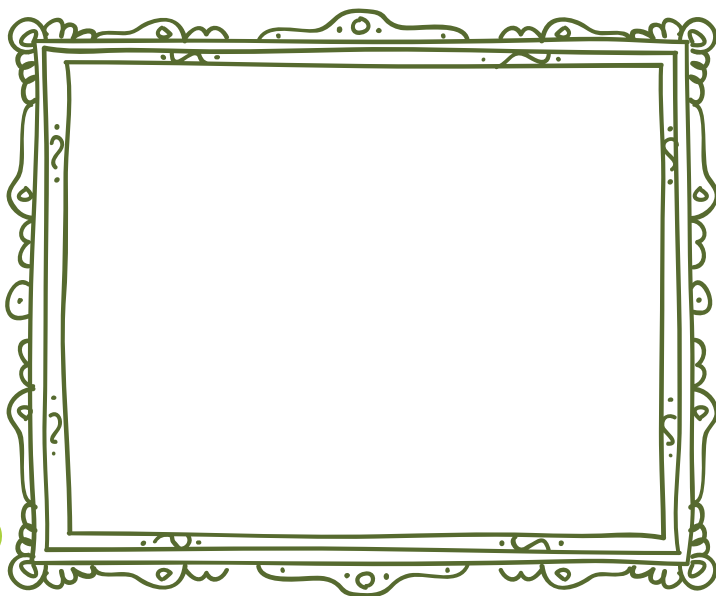
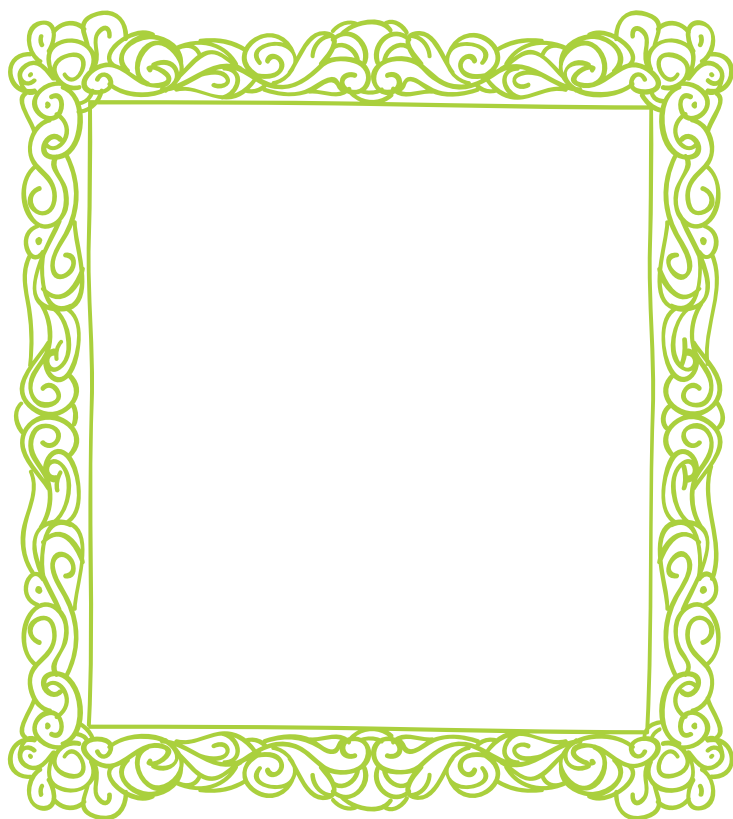
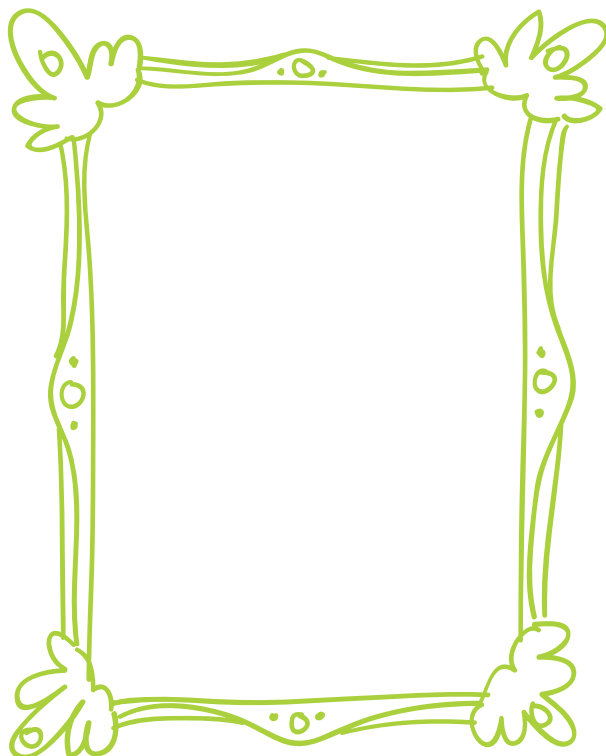

DARBA LAPA

NEĶERIES UZ ĀĶA! ▶

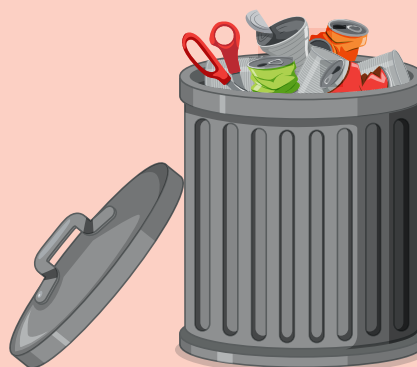
Sērijā “Neķeries uz āķa!” internets tiek salīdzināts ar bagātību lādi. Padomā un raksti vai zīmē, ko Tu liktu šai lādē, bet ko mestu atkritumu spainī! Pastāsti par savu zīmējumu!

INTERNETA BAGĀTĪBAS

jaunas zināšanas

ATKRITUMU SPAINIS

krāpnieki

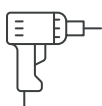
DARBA LAPA

NEĶERIES UZ ĀĶA! ▶

Raksti katra attēla pirmo burtu un risini rēbusus!

!

!

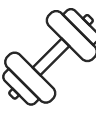

!

Izveido pats savu rēbusu par drošību internetā un
lūdz to kādam atrisināt!

											
A	Ā	B	C	Č	D	E	Ē	F	G	Ģ	
											
H	I	Ī	J	K	Ķ	L	Ļ	M	N	Ņ	
											
O	P	R	S	Š	T	U	Ū	V	Z	Ž	

DARBA LAPA

NEĶERIES UZ ĀĶA!

Spēlējiet galda spēli “Teikt vai neteikt?!”!

Izdrukā sagatavoto galda spēles pamatni! Atrodi metamo kauliņu un ejamos kauliņus katram dalībniekam (2-5 dalībnieki)!

Sāciet spēli! Izlasi informāciju uz lauciņa, kur esi nonācis! Pastāsti, kā rīkosies konkrētajā situācijā - vai teiksi to svešam cilvēkam, vai nē. Atbildi pamato.

Uz sarkana lauciņa jāatbild vienā teikumā;

Uz zaļa lauciņa jāatbild ar vienu vārdu, frāzi;

Uz dzeltena lauciņa jārunā par šo situāciju noteiktu laika posmu, piemēram, 1 minūti.

Mācāties tās atpazīt internetā!

Saruna pēc “Ričijs Rū un internets” sērijas “Zīmes un simboli” noskatīšanās.

Pārrunāji ar bērniem sērijā redzēto!

Jautājumi ierosmei:

- ✓ **Par ko bija šī sērija?**
- ✓ **Vai Tu vari nosaukt dažus simbolus, kas tika minēti šajā sērijā?**
- ✓ **Vai Tavā istabā, mājā ir redzami kādi simboli? Pastāsti, kādi un ko tie nozīmē!**
- ✓ **Kuru simbolu Tu redzi visbiežāk?**
- ✓ **Vai Tu pats proti zīmēt kādu simbolu? Kur Tu varētu to izlikt?**
- ✓ **Kāpēc, Tavuprāt, izmanto simbolus?**
- ✓ **Kā Tu rīkojies, ja kādu simbolu nesaproti?**
- ✓ **Ko Tu jau zināji? Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?**

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”!

Katrs izdomā jiet divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto.

Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

Apgalvojumi ierosmei:

1. Šī sērija stāsta par dažādiem simboliem.
Šī sērija stāsta par dažādiem alfabētiem.
Šī sērija stāsta par bieži sastopamiem simboliem.
2. Žanete pēta papīra karti.
 Karlīna ierosina labāk izmanto karti mobilajā telefonā.
Bērni šajā sērijā pēta globusu.
3. Bērni sarunājas par simboliem, ko izmanto ne tikai internetā.
Bērni sarunājas par simboliem, ko izmanto tikai internetā.
 Bērni sarunājas par bieži izmantotiem simboliem.
4. Sērijā tiek skaidrota dažādu simbolu nozīme.
Sērijā netiek skaidrota dažādu simbolu nozīme.
 Sērijā tiek gan minēti, gan skaidroti dažādi simboli.
5. Simboli ir gan reālajā dzīvē, gan internetā.
Simboli ir tikai internetā.
 Simboli tiek izmantoti dažādās ierīcēs un vietās.

**Apskati simbolus katrā stabiņā un apvelc neiederīgo!
Vai zini, ko katrs simbols nozīmē? Pastāsti!**

**Izdomā un uzzīmē savu simbolu, ko Tu vēlētos izmantot ikdienā!
Pastāsti par to!**

	Simbols _____

	Simbola autors _____

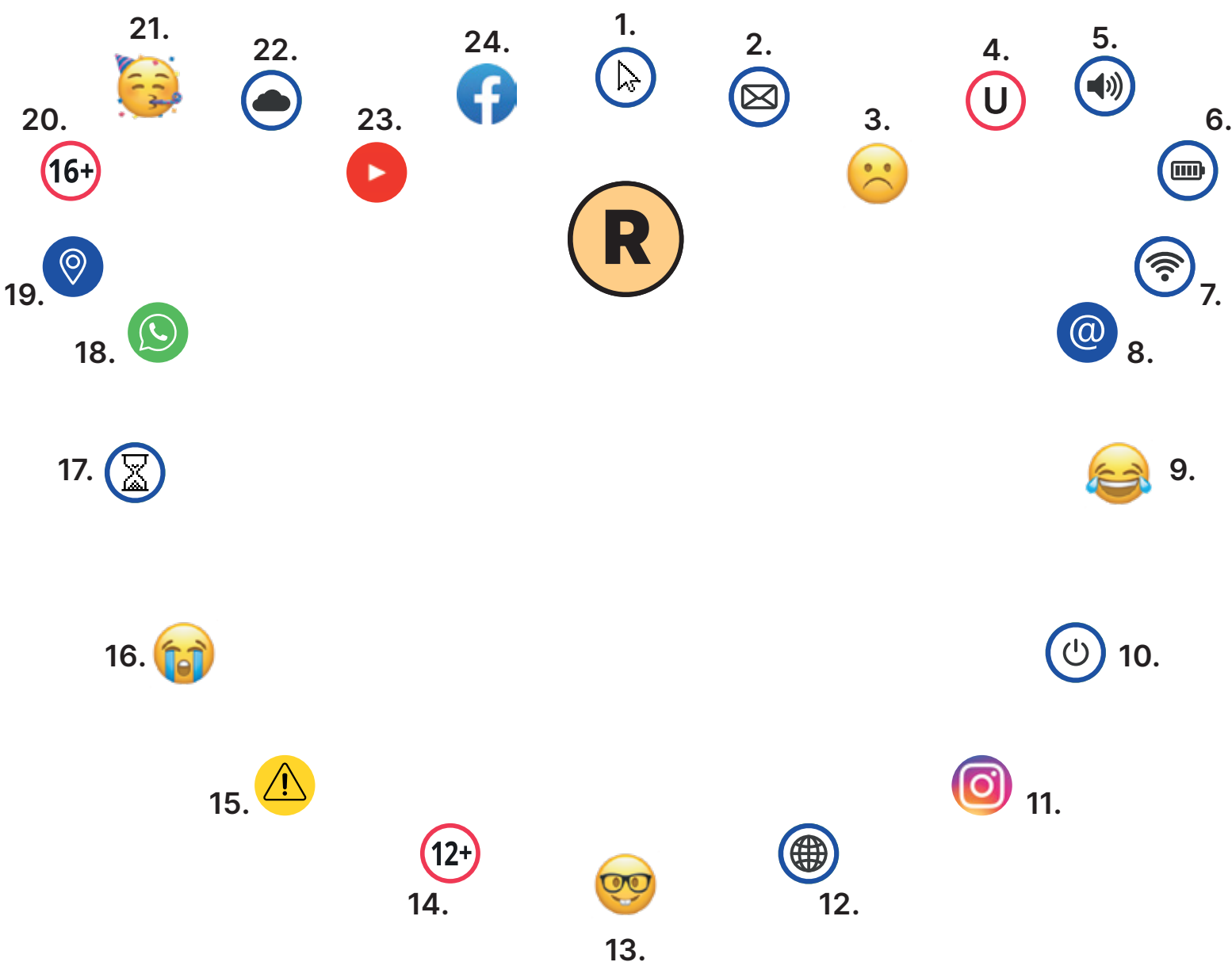
	Simbola izveides datums _____

Savieno visus simbolus, kurus izmanto internetā.

Kam līdzinās iegūtais attēls?

Vai to varētu izmantot kā simbolu? Ko šis simbols apzīmētu?

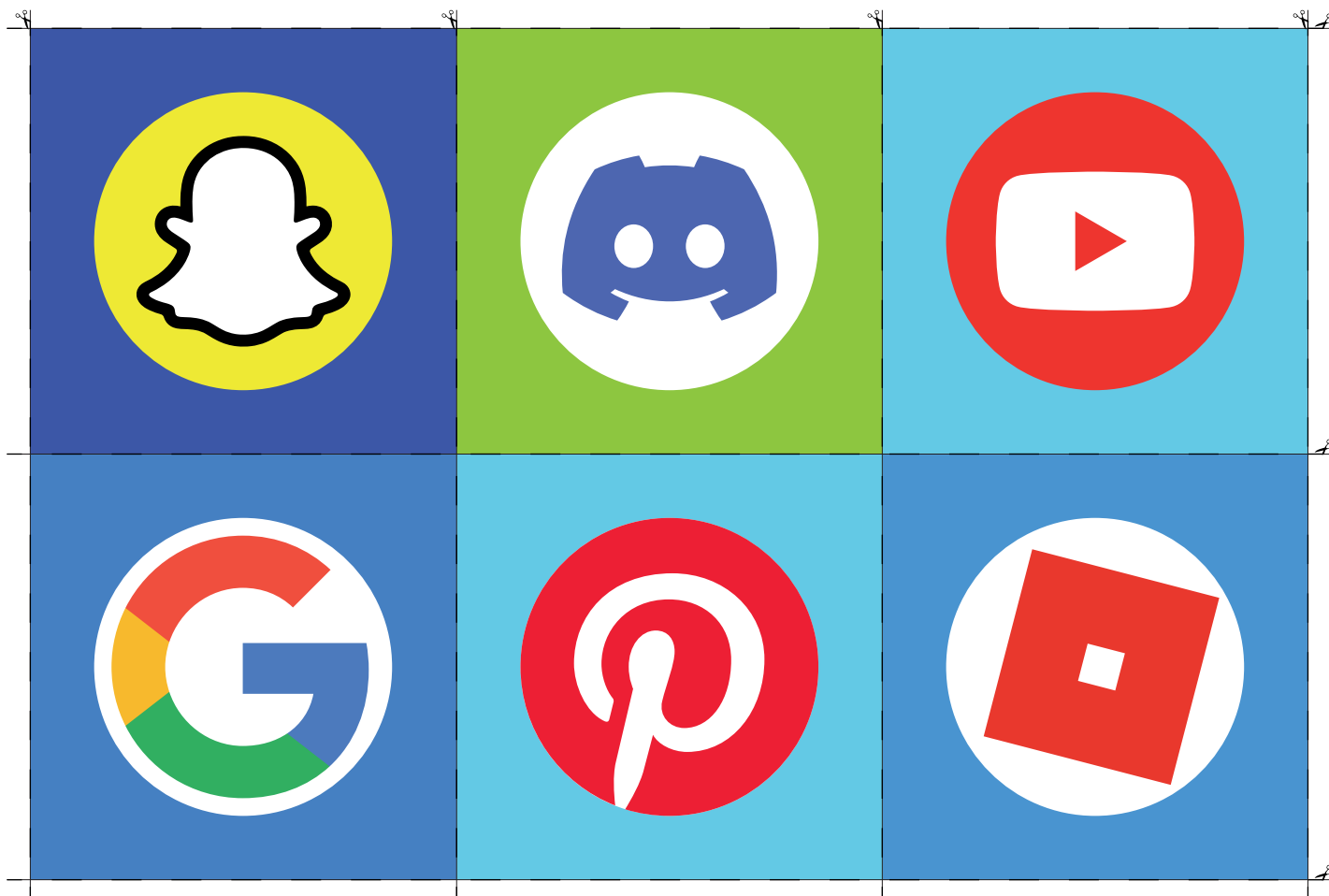
Dažādu lietotņu logotipi arī ir simboli. Sagrieziet spēles kartītes un spēlējiet Atmiņas spēli! Pirms vai pēc spēles pārrunāji, kādi logotipi ietverti Atmiņas spēlē, kurus atpazīstat, kurus nē.

Uzziniet vairāk par dažādu lietotņu drošības noteikumiem un citu svarīgu informāciju

- ✔ Lietotne ir datora programma, piemēram, Microsoft Word, Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, Safari.
- ✔ Logotips ir organizācijas vai firmas nosaukuma grafisks attēlojums, uzņēmuma seja, ko lieto dokumentos un reklāmas materiālos.

ej.uz/atm_sp

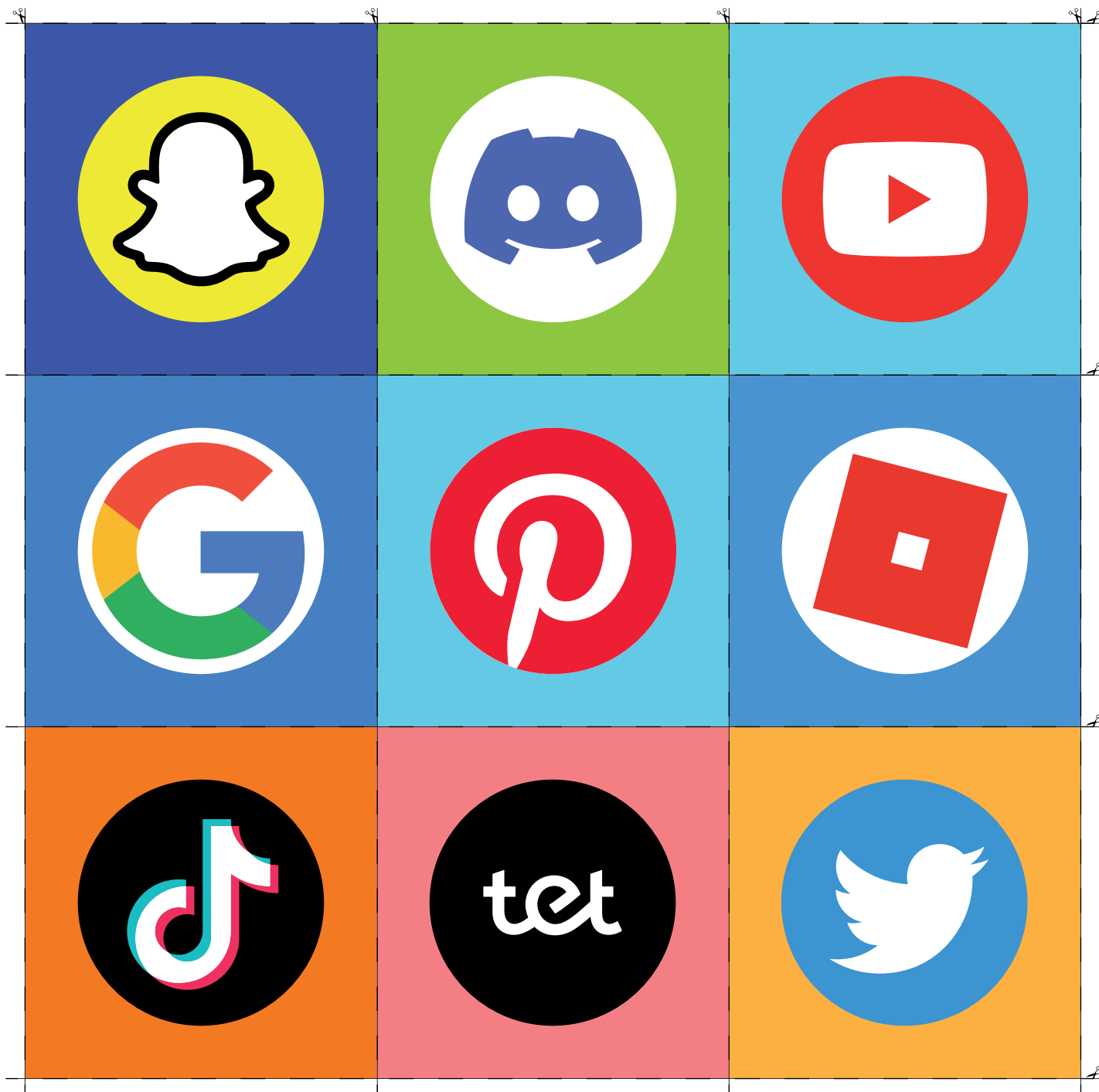

DARBA LAPA

ZĪMES UN SIMBOLI ▶

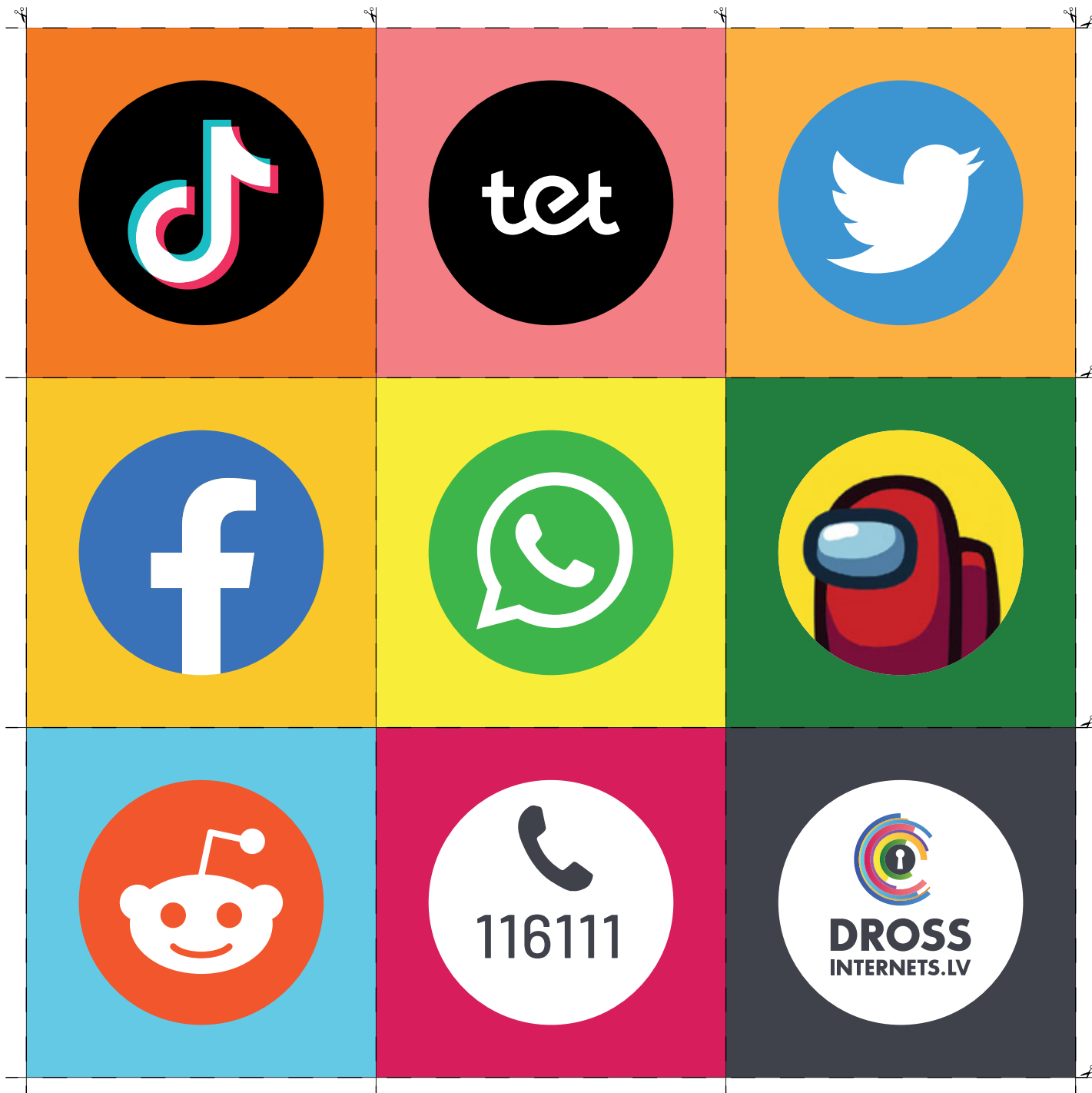

DARBA LAPA

ZĪMES UN SIMBOLI ▶

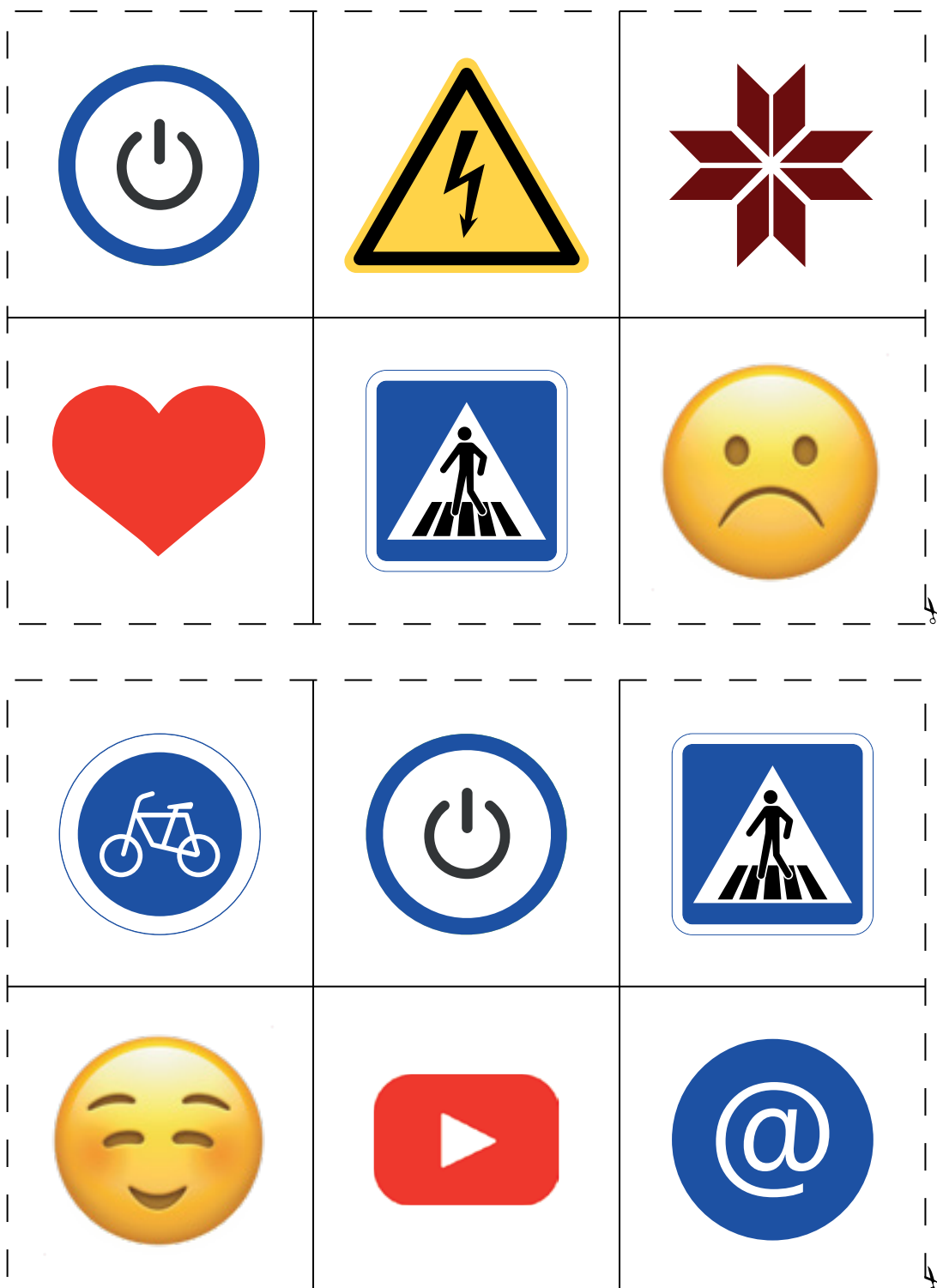

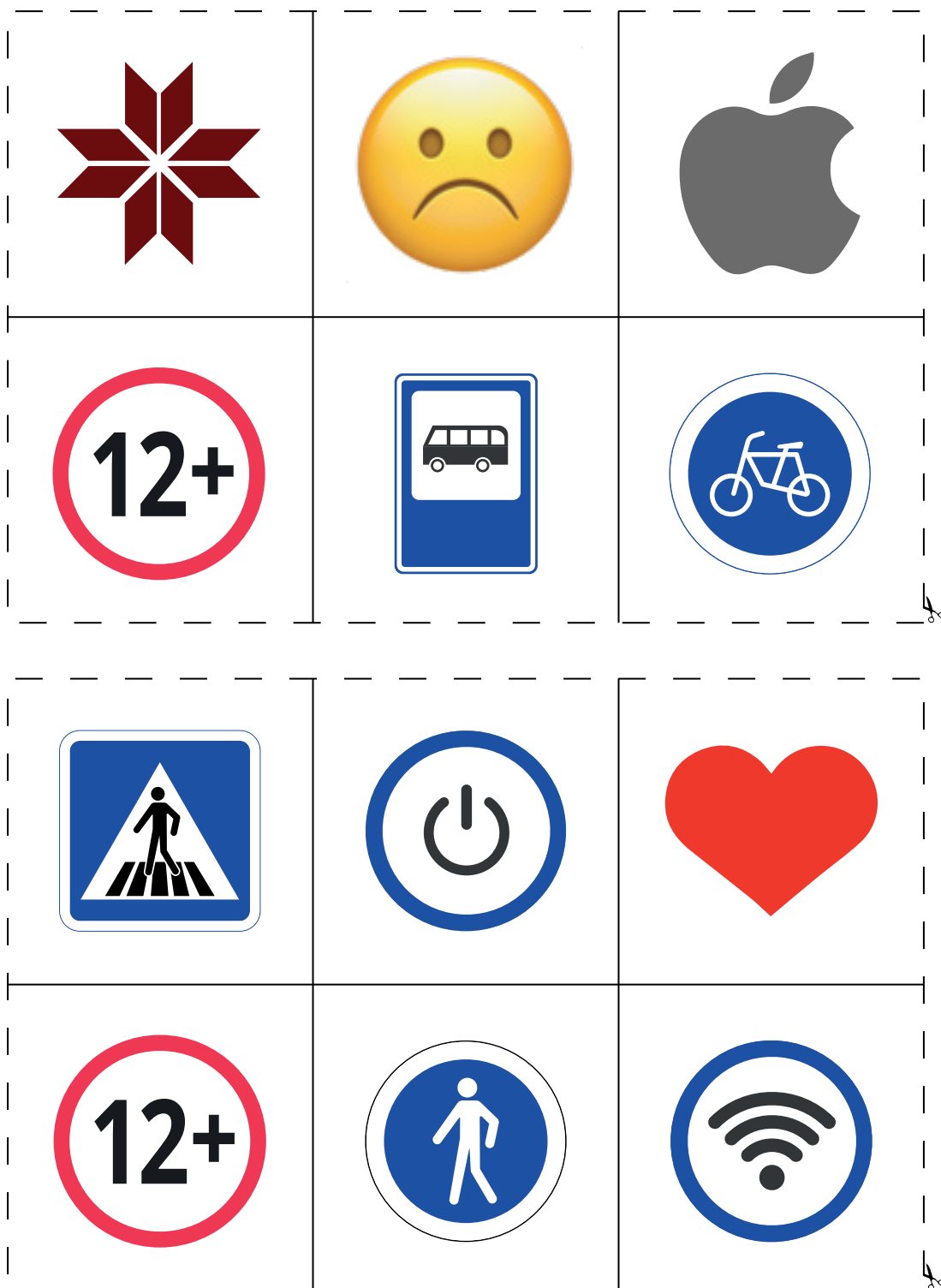

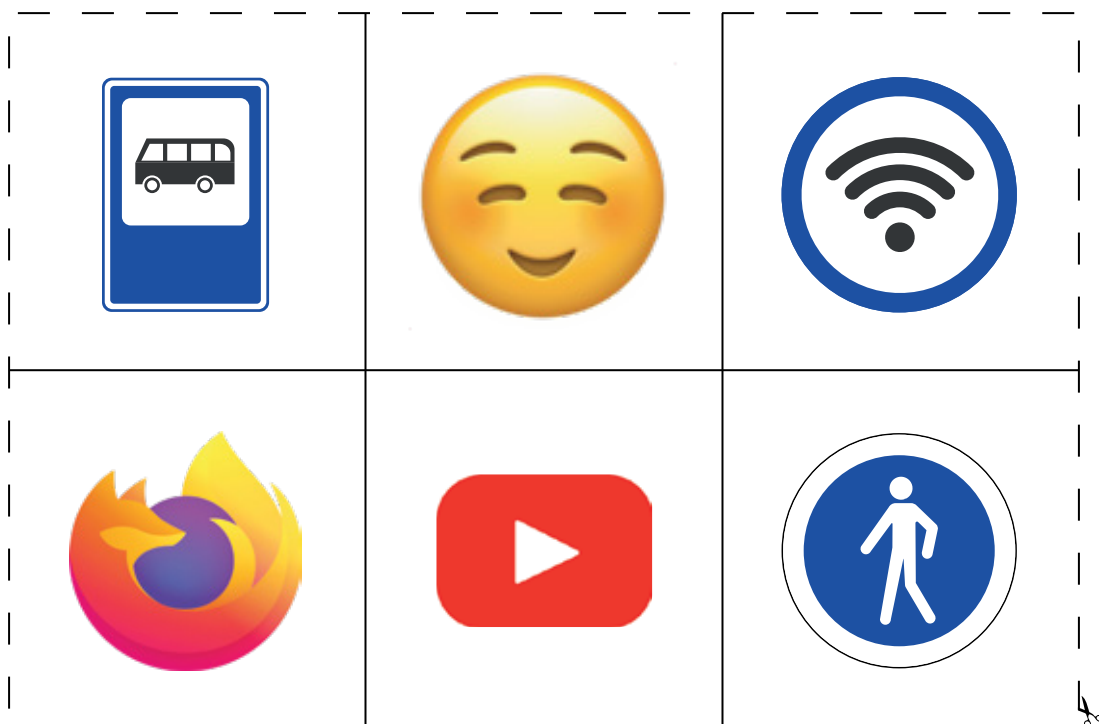

Spēlējiet Bingo!

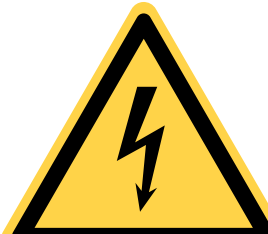

Materiāls spēles vadītājam

Vai visam internetā redzētajam un lasītajam var ticēt jeb - kas rada interneta saturu?

Saruna pēc "Ričijs Rū un internets" sērijas "Īsts vai neīsts?" noskatīšanās.

Pārrunāji ar bērniem sērijā redzēto!

Jautājumi ierosmei:

- ✓ **Par ko bija šī sērija?**
- ✓ **Vai Tu esi internetā saskāries ar nepatiesām ziņām?**
- ✓ **Kāpēc, Tavuprāt, cilvēki notic nepatiesām ziņām?**
- ✓ **Kā Tu rīkojies, ja nezini vai ziņa ir patiesa vai nē?**
- ✓ **Vai Tu vai kāds no Tavas ģimenes ir internetā ko publicējis? Pastāsti!**
- ✓ **Ko Tu jau zināji? Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?**

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”!

Katrs izdomāji divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto.

Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

Apgalvojumi ierosmei:

1. Šī sērija stāsta par to, ka informācija internetā ir jāizvērtē.
Šī sērija stāsta par to, ka pilnīgi visam internetā var ticēt.
Šī sērija stāsta par to, ka nevar akli ticēt visam,
kas publicēts internetā.
2. Toms bija noticejis viltus ziņai un paņēmis
uz Portugāli tikai ziemas drēbes.
Nikola bija noticejusi viltus ziņai par cirka ierašanos pilsētā.
Nikola paziņo, ka nekad nav lietojusi internetu.
3. Bērni sarunājas par to, kā pārbaudīt informāciju internetā.
Bērni sarunājas par to, ka informāciju internetā nav jāpārbauda.
Bērni sarunājas par to, kā pašiem radīt vērtīgu saturu internetā.
4. Sērijā tiek minēti dažādi viltus ziņu piemēri.
Sērijā netiek minēti dažādi viltus ziņu piemēri.
Vairākiem bērniem sērijā ir piemēri no savas dzīves
par viltus ziņām internetā.
5. Internetā ir daudzveidīga informācija, ko var ievietot ikviens.
Internetā ir ļoti daudz informācijas.
Internetā ir ļoti maz informācijas.

Apskati attēlus un atbildi uz jautājumiem!

- 1. Kas notiek attēlā?**
- 2. Kas no tā, ko Tu redzi, liek Tev tā domāt?**
- 3. Kā vēl varētu skaidrot attēlā redzamo?**

**Uzzīmē savu zīmējumu un lūdz par to pastāstīt kādam citam!
Salīdzini savu domu ar dzirdēto!**

SPĒLES APRAKSTS

ĪSTS VAI NEĪSTS?

Spēlējiet spēli “Esi uzmanīgs!”!

- ✓ **Viens dalībnieks kļūst par spēles vadītāju.**
- ✓ **Pārējie dalībnieki sastājas aplī un aizver acis.**
- ✓ **Spēles vadītājs klusām iet pa apļa ārpusi gar dalībnieku mugurām un apstājas pie kāda dalībnieka.**
- ✓ **Spēlētāji ar acīm ciet min, pie kura dalībnieka muguras spēles vadītājs apstāties.**
- ✓ **Dalībnieki drīkst minēt 3 reizes. Kurš uzmin, kļūst par nākamo spēles vadītāju.**

Pēc spēles pārrunājiēt situācijas no bērnu pieredzes, kurās viss izlikās savādāk kā bija patiesībā, piemēram, viltus ziņas, mānīga reklāma vai klikšķu virsraksts u.c.

SPĒLES APRAKSTS

Spēlējiet spēli “Klusie telefoni”!

- ✓ Dalībnieki sadalās komandās pa 4 līdz 6 dalībniekiem vienā (komandās jābūt vienādam dalībnieku skaitam).
- ✓ Komandas dalībnieki sastājas vienā rindā.
- ✓ Spēles vadītājs grupu pirmajiem dalībniekiem ausī iečukst kādu frāzi, teikumu un dod signālu – Sākt!
- ✓ Pēc signāla pirmais dalībnieks iečukst frāzi nākamajam un tā, kamēr frāze nonāk kolonnas galā.
- ✓ Uzvar komanda, kura pirmā pareizi nodevusi vēstījumu.

Pēc spēles pārrunājiēt situācijas, kad vēstījumu nododot vairākas reizes, tas mainās, jo katrs pieliek savu interpretāciju, kaut ko līdz galam nepasaka.

SPĒLES APRAKSTS

ĪSTS VAI NEĪSTS?

Spēlējiet spēli “Tenku vācele”!

- ✔ Visi aktivitātes dalībnieki apsēžas aplī.
- ✔ Pirmais dalībnieks, turot rokās, ūdens pudeli, saka: „Mans vārds ir Jānis un es dzirdēju, ka valsts prezidentam (maina uz kādu tēlu vēlas) garšo ūdens”, un nodod pudeli nākamajam dalībniekam.
- ✔ Otrajam dalībniekam jānosauc savs vārds un jāsaka: „Mans vārds ir Kristaps, un Jānis man teica, ka viņš esot dzirdējis, ka valsts prezidentam (vai cits sākumā izvēlētā tēla vārds) garšo ūdens”.
- ✔ Nākamais dalībnieks jau atsaucas uz abiem iepriekšējiem spēles dalībniekiem.
- ✔ Aktivitātes dalībnieki tādā veidā turpina padod pudeli pa apli. Ūdens pudeles vietā var būt arī kāds cits priekšmets.

Pēc spēles pārrunājiet kā rodas viltus ziņas, kādas ir to sekas un mūsu katra atbildība.

Spēlējiet spēli “Viena tante teica...”!

- ✓ Visi spēles dalībnieki iziet ārā no telpas, paliek tikai viens, kuram spēles vadītājs izstāsta par kādu notikumu, ietverot svarīgu detaļu (telefona numuru, ielas nosaukumu, cenu, cilvēka vārdu, cilvēku īpatnībām utt.).
- ✓ Pēc tam nāk telpā nākamais spēles dalībnieks, apsēžas uz krēsla un uzklausā pirmā jaunieša pārstāstu.
- ✓ Tad telpā nāk trešais dalībnieks, stāsta ceturtajam utt., kamēr pēdējais atstāsta, ko ir sapratis un dzirdējis.
- ✓ Tie, kuri jau ir stāstījuši un klausījušies, paliek telpā, lai redzētu, kā pazūd detaļas no sākotnējā stāstījuma.

Pēc spēles pārrunājiet, kā cilvēki no vēstījuma paņem to, ko grib dzirdēt, un nodod tālāk, pievienojot interpretāciju, personīgo attieksmi. Pastāstiet bērniem, kas ir informācijas pirmavots un kāpēc tas ir uzticams.

**Apskati attēlu! Izvērtē, kurš bērns stāsta nepatiesu informāciju?
Nosvītro nepatieso informāciju!**

Papildini ar vienu patiesu teikumu par attēlā redzamo!

Klausies vai lasi pasaku “Skaidrs, ka tā ir patiesība!”

Saceri līdzīgu pasaku un pastāsti to citiem! Padomā, ar ko pasakas atšķiras no ziņām avīzēs un internetā?

Šaušalīgs notikums! – drebinājās kāda vista, kas dzīvoja tai pilsētas daļā, kur šis notikums nebija norisinājies. – Tas ir šaušalīgs atgadījums vistu kūtī! Un tad viņa atstāstīja šo briesmīgo notikumu, un pārējām vistām spalvas šausmās saslējās stāvus. Skaidrs, ka tā bija patiesība, ko viņi dzirdēja.

Tas notika citā pilsētas daļā, kādā vistu kūtī. Saule rietēja, un vistas lēca laktā. Viņu vidū bija arī balta vistiņa ar īsām, pūkainām kājiņām. Lecot uz laktas, viņa netīšām ieknāba sev – un viņai izkrita maza, balta spalviņa. – Re nu, kā man gadījās! – viņa noteica. – Nekas, jo vairāk spalvu es sev izplūkšu, jo skaistāka izskatīšos. Tas bija teikts pa jokam, jo viņa bieži mīlēja jokot. Un tad viņa iemiga.

Visapkārt valdīja tumsa, vistas sēdēja cieši cita pie citas un bija iemigušas, tikai tā, kas sēdēja vistuvāk baltītei, vēl negulēja. Viņa piebikstīja savai kaimiņienei un pačukstēja: – Vai dzirdēji, kas nupat tika sacīts? Es negribu nevienu nosaukt vārdā, bet mūsu vidū ir vista, kas grib sev izplūkt visas spalvas, lai izskatītos skaista.

Taisni virs vistām bēniņos dzīvoja pūce ar savu pūces vīru un pūces bērniem. Viņu ģimenē visiem bija smalka dzirde, tāpēc viņi dzirdēja visu, ko vista čukstēja.

– Vīrs, vai tu dzirdēji? Kūtī ir vista, kas tiktāl aizmirsusi, kā vistai jāuzvedas, ka izplūc sev visas spalvas! Tas man jāpastāsta kaimiņu pūcei! – un pūce aizlidoja.

– Uhū! Uhū! – pēc brītiņa abas pūces brēca, notupušās pie kaimiņu mājas baložiem. – Vai esat jau dzirdējuši? Kāda vista sev izplēsusi visas spalvas! Viņa nosals kā likts, ja jau nav nosalusi! Uhū! Uhū! ▶

DARBA LAPA

ĪSTS VAI NEĪSTS?

- Kurr? Kurr? – dūdoja baloži.
 - Tepat kaimiņu pagalmā! Mēs to redzējām tikpat kā pašas ar savām acīm! Tas ir garš stāsts, to nemaz izstāstīt nevar, bet skaidrs, ka tā ir patiesība!
 - Trrakki! Trrakki! – baloži nesa ziņu tālāk.
 - Kaimiņos esot kāda vista vai pat divas, kas izplēsušas sev vistas spalvas, lai atšķirtos no citām. Tā var saaukstēties un nomirt, un šīs divas jau arī esot pa galam!
 - Augšā! Augšā! Kikarigā! – brēca gailis, modinādams vistas.
 - Kaimiņos trīs vistas noplēsušas sev visas spalvas! Stāstiet to visiem, tas ir briesmīgs stāsts!
 - Stāstiet tālāk! – svilpa sikspārņi un kladzināja vistas.
- Un tā šis stāsts apmeta loku pa visu pilsētu, un beidzot atgriezās tur, kur bija cēlies.
- Piecas vistas, – tā tagad skanēja šis stāsts, – izplūkušas sev visas spalvas un nobeigušās. Un mazā vistiņa, kura bija pazaudējusi vienu spalviņu, nepazina vairs šo stāstu un nosolījās par to uzrakstīt avīzei.
 - Tas būs brīdinājums visām vistām!
- Un šis notikums iekļuva avīzēs, visi to lasīja un teica:
- Skaidrs, ka tā ir patiesība! Kādas šausmas! Un ko mēs teiksim? Tā nūdien ir patiesība, ka no vienas nieka spalviņas var izpūst piecas vistas un vēl daudz ko vairāk.

[illegible]

DROSS
INTERNETS.LV

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

MAZS KAĶĪTIS UN ZAĶĪTIS UZ CEĻA SATIKĀS...

Kas slēpjas aiz kaķīšu, zaķīšu filtriem un citiem pārveidotiem vizuāļiem?

Saruna pēc "Ričijs Rū un internets" sērijas "Mazs kaķītis un zaķītis uz ceļa satikās..." noskatīšanās.

Pārrunāji ar bērniem sērijā redzēto!

Jautājumi ierosmei:

- ✓ Par ko bija šī sērija?
- ✓ Vai Tu zināji, ka fotogrāfijas var pārveidot? Vai esi tādas redzējis?
- ✓ Kāpēc, Tavuprāt, cilvēki pārveido fotogrāfijas?
- ✓ Kas var notikt, ja cilvēki neatšķir pārveidotu fotogrāfiju no īstas?
- ✓ Kā Tu rīkojies, ja nezini vai fotogrāfija ir īsta vai pārveidota?
- ✓ Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”!

Katrs izdomā jiet divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto.

Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

Apgalvojumi ierosmei:

1. Sērijā stāsta par to, ka cilvēki mēdz pārveidot savas fotogrāfijas.
Sērijā stāsta par to, ka cilvēki nekad nepārveido savas fotogrāfijas.
Sērijā stāsta par to, ka ir programmas, kas ļauj pārveidot fotogrāfijas.
2. Sērijā bērni gatavojas dziesmu koncertam.
Sērijā bērni gatavojas savam koncertam.
Sērijā bērni gatavojas ekskursijai.
3. Bērni sarunājas par to, kā veidot koncerta afišu.
Bērni sarunājas par to, kā afišā nemaldināt skatītājus.
Bērni sarunājas par to, kā uztaisīt maldinošu afišu.
4. Sērijā tiek stāstīts, ka arī reklāmu attēli var nebūt patiesi.
Sērijā tiek minētas viltus ziņas.
Sērijā netiek minētas viltus ziņas.
5. Fotogrāfiju apstrāde noder daudzās situācijās.
Fotogrāfiju apstrādi veic tikai fotogrāfi.
Fotogrāfiju apstrādi var veikt ikviens no mums.

Rūbija jokojas un pārveido Ričija Rū fotogrāfijas.
Apskati fotogrāfijas un nosaki, ko Rūbija izdarījusi! Apvelc tās vietas
fotogrāfijā, kas, Tavuprāt, ir pārveidotas!

Ko Tu domātu par Ričiju Rū, ja redzētu šīs fotogrāfijas internetā?
Pastāsti!

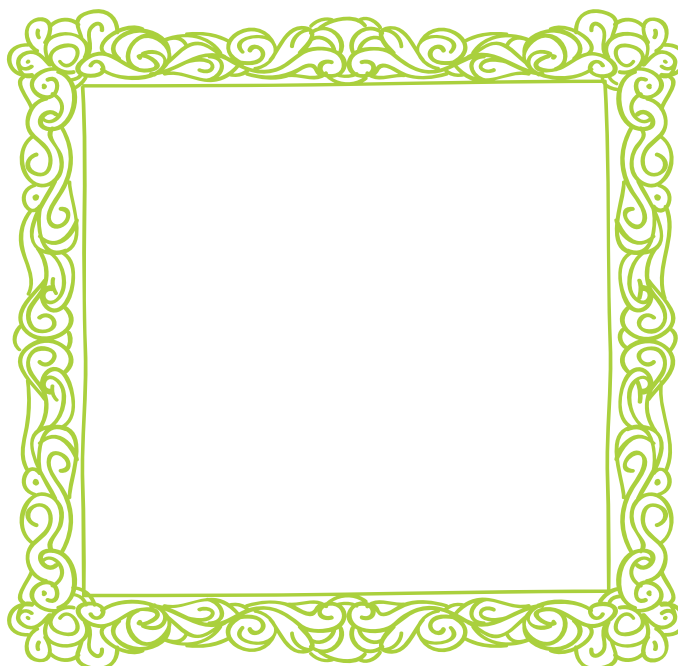

Apskati attēlus!

Pastāsti, kā Tu saprati, ka tie ir pārveidoti? Kādā nolūkā tas ir darīts?

Vai rodas kādas problēmas, ja kāds tiem notic?

Uzzīmē, kādai pārveidotai fotogrāfijai Tu kādreiz esi noticējis?

Lasi padomus! Paskaidro, kā Tu tos saproti! Vai, Tavuprāt, tie ir vērtīgi padomi?

Pirms sūti fotogrāfiju internetā, padomā! Internetā nosūtītu fotogrāfiju izdzēst vairs nevar!

Ja sūti fotogrāfiju konkrētam cilvēkam, atceries, ka tā var nonākt arī pie citiem.

Arī fotogrāfijas var melot, netici visam, ko redzi!

Bez atļaujas nedrīkst sūtīt draugu, radnieku fotogrāfijas citiem cilvēkiem vai publicēt internetā.

Pirms sūti fotogrāfiju internetā, padomā! Internetā nosūtītu fotogrāfiju izdzēst vairs nevar!

Izvēlies vienu padomu un pārvelc raustīto līniju! Uzzīmē vai uzraksti, kas var notikt, ja šo padomu neievēro!

Spēlējiet spēli “Pamani sīkumus!”!

- ✓ **Viens spēlētājs kļūst par spēles vadītāju.**
- ✓ **Spēles dalībnieki sastingst pašu izvēlētās pozās.**
- ✓ **Spēles vadītājs vēro dalībniekus, tad iziet no telpas vai aizver acis. Tajā brīdī viens dalībnieks izmaina kādu sīkumu savā pozā, apgērbā, atrašanās vietā.**
- ✓ **Spēles vadītājam jāierauga, kas mainījies. Ja neizdodas, spēles vadītājs dod ķīlu. Ja izdodas, saņem aplausus no dalībniekiem. Tad vadītājs mainās.**
- ✓ **Pēc spēles pārrunājiēt uzmanības nozīmi, skatoties kādu informāciju, tostarp fotogrāfijas.**

**Uzmanīga attieksme pret informāciju ļauj pasargāt sevi no
noticēšanas nepatiesām ziņām, pārveidotām fotogrāfijām.**

SPĒLES APRAKSTS

MAZS KAĶĪTIS UN ZAĶĪTIS UZ CEĻA SATIKĀS...

Spēlējiet spēli “Vilks kādu meklē!”!

- ✓ Viens spēlētājs kļūst par spēles vadītāju.
- ✓ Spēles dalībnieki brīvi stāv telpā.
- ✓ Spēles vadītājs kļūst par vilku un saka: “Vilks meklē bērnus ar melnām kurpēm”. Dalībnieki, kuri saklausīja sev raksturīgo pazīmi, notupjas. Ja kāds nav pamanījis, ka nosauktā pazīme attiecas uz viņu, kļūst par vilku.
- ✓ Pēc spēles pārrunāji uzmanības nozīmi, klausoties kādu informāciju.

**Uzmanīga attieksme pret informāciju ļauj pasargāt sevi no
noticēšanas nepatiesām ziņām.**

AK, SKAISTĀ REKLĀMA!

Ja reklāmā redzētais kuģis peld – vai tiešām tā tas būs arī dzīvē?

Vai visas mantas, ko redzi internetā ir jāpērk?

Saruna pēc “Ričijs Rū un internets” sērijas “Ak, skaistā reklāma!” noskatīšanās.

Pārrunāji ar bērniem sērijā redzēto!

Jautājumi ierosmei:

- ✓ **Par ko bija šī sērija?**
- ✓ **Vai Tu kādreiz esi gribējis nopirkt kādu lietu, ko redzi internetā?**
- ✓ **Kāpēc, Tavuprāt, cilvēki reizēm grib pirkt vairāk lietu, kā viņiem vajadzīgs?**
- ✓ **Ja Tu varētu tūlīt kaut ko nopirkt internetā, ko Tu pirktu?**
- ✓ **Vai Tu kādreiz esi pats pagatavojis kādam dāvanu?**
- ✓ **Par kuru saņemto dāvanu Tev ir bijis vislielākais prieks? Pastāsti!**
- ✓ **Ko Tu jau zināji? Ko jaunu uzzināji šajā sērijā?**

AK, SKAISTĀ REKLĀMA!

Spēlējiet spēli “Patiesība vai meli”!

Katrs izdomā jiet divus patiesus apgalvojumus un vienu nepatiesu apgalvojumu par sērijā redzēto.

Uzdevums – noteikt, kurš no apgalvojumiem ir nepatiess!

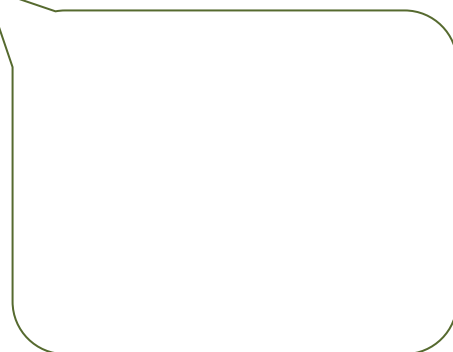
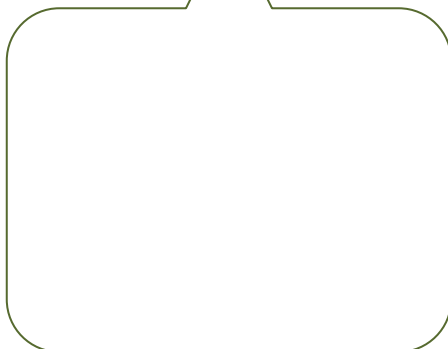
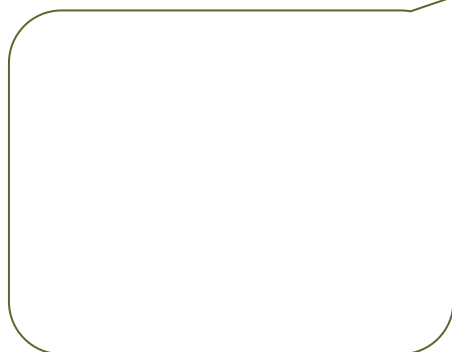
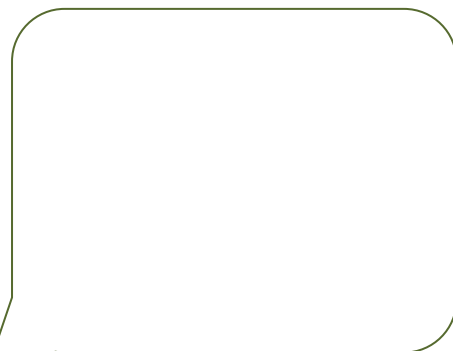
Apgalvojumi ierosmei:

1. Šī sērija stāsta par to, ka internetā var nopirkt dažādas lietas.
Šī sērija stāsta par to, ka internetā neko nevar nopirkt.
Šī sērija stāsta par to, ka, iepērkoties internetā, ir jābūt apdomīgam.
2. Sērijas sākumā bērni visu Rūbijas dzimšanas dienai nepieciešamo grib pasūtīt internetā.
Sērijas laikā bērni maina domas par dažādu lietu pasūtīšanu internetā.
Sērijā bērni visu Rūbijas dzimšanas dienai nepieciešamo pasūta internetā.
3. Bērni sarunājas par to, kā organizēt Rūbijas dzimšanas dienu.
Bērni sarunājas par to, ko paši prot sagatavot Rūbijas dzimšanas dienai.
Bērni sarunājas par savām mīļākajām datorspēlēm.
4. Sērijā tiek minēti dažādi transporta līdzekļi.
Sērijā tiek minēti dažādi ēdieni.
Sērijā tiek pieminētas dziesmas un priekšnesumi.
5. Ne viss, ko var nopirkt, ir cilvēkam vajadzīgs.
Visu, ko cilvēks var atļauties nopirkt, ir jāpērk.
Vēlmes un vajadzības nav viens un tas pats.

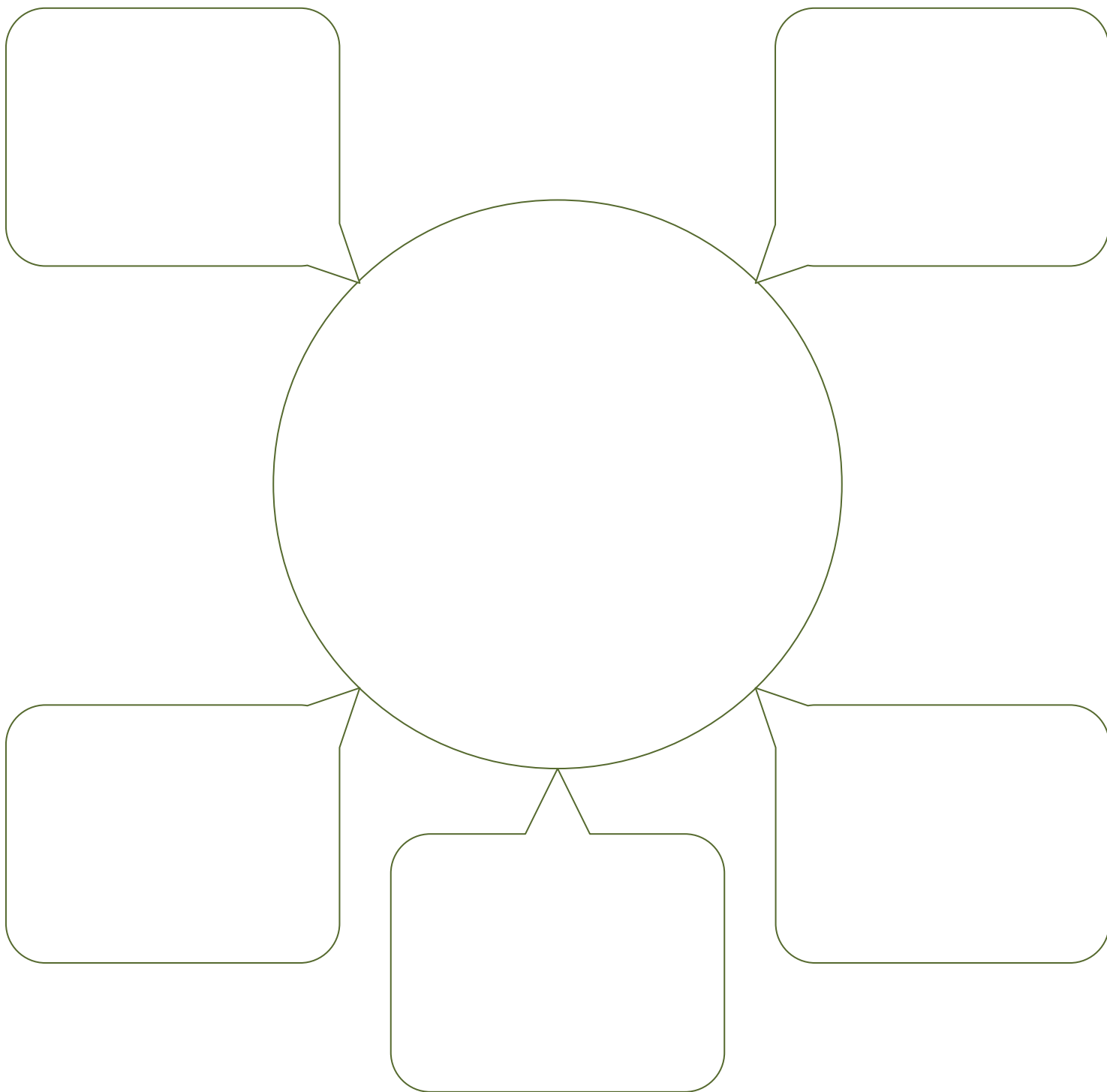

Uzzīmē piecas Ričija Rū mīļākās lietas! Pastāsti, kur, Tavuprāt, viņš tās ieguva! Ko viņš ar tām dara?

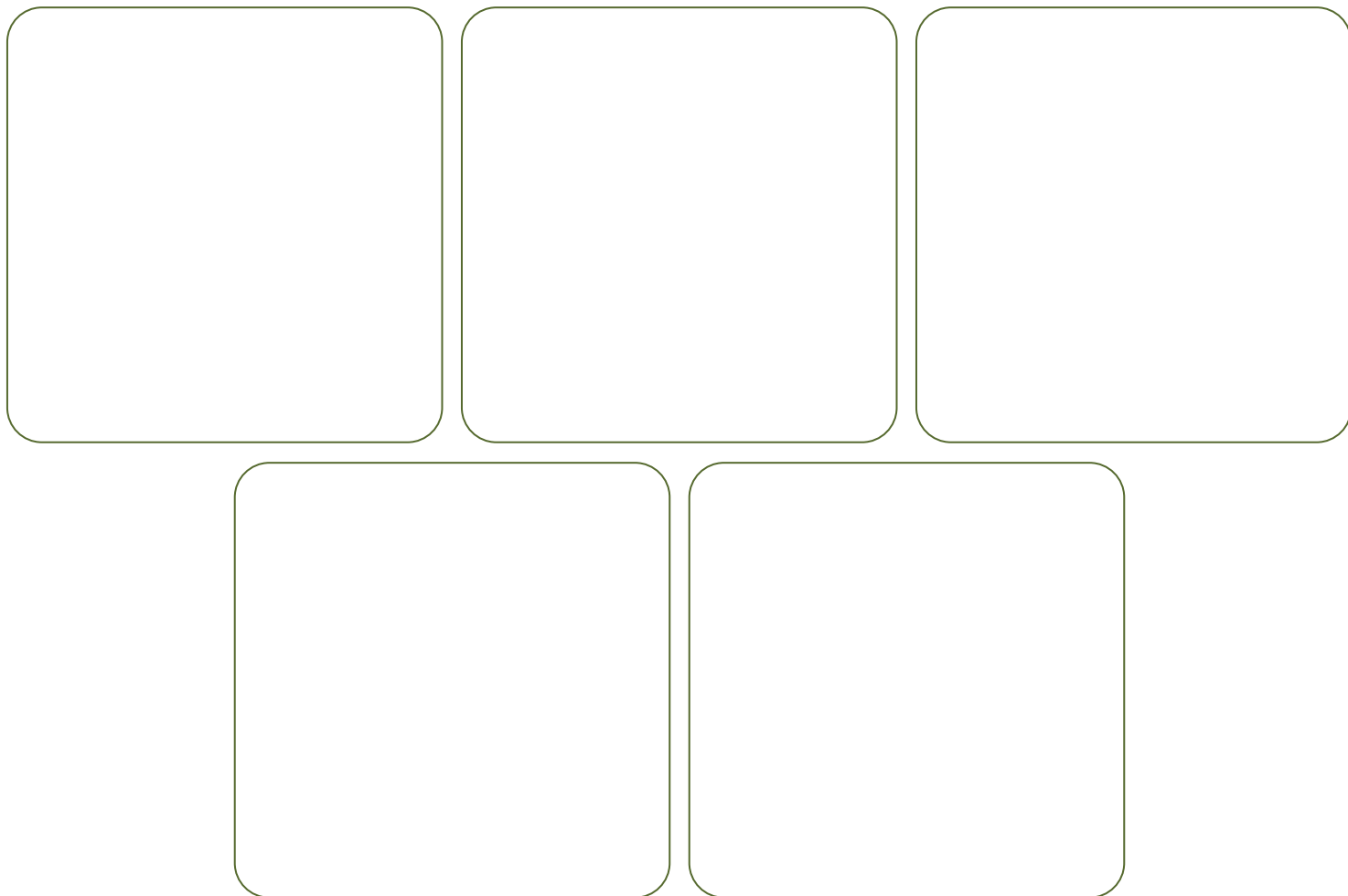

**Uzzīmē piecas savas mīlākās lietas! Pastāsti, kā Tu tās ieguvu!
Ko Tu ar tām dari?**

Uzzīmē piecas lietas, kuras Tev pieder, bet tās Tev nav vajadzīgas!

**Pastāsti, kā Tu tās ieguvi!
Kāpēc Tev tās nav vajadzīgas?
Kuram tās būtu noderīgas?**

Lasi apgalvojumus un zaļā krāsā iekrāso tos, kas liecina par labai draudzīgu uzvedību! Ko no šīm lietām dari Tu? Pastāsti!

Pirkt pilnīgi visas mantas, ko kāds piedāvā.

Pirkt tikai tās mantas, kas tiešām ir nepieciešamas.

Salabot saplīsušas mantas, nevis mest tās ārā un pirkt jaunas.

Turēt skapī daudz mantu, ko pats nelieto, pirkt klāt jaunas un likt skapī.

Ja pašam vairs kāda manta nav vajadzīga, atdot to citam, nevis mest ārā.

Vecu krekliņu pārtaisīt par suņa rotaļlietu.

Grāmatas ņemt bibliotēkā.

Ja pats neizmanto, aizdot savas bungas draugam, kurš grib patrenēties.

<https://www.urda.lv/storage/files/zanis-3-aprites-ekonomika-copy.jpg>

ŽANIS UN APRITES EKONOMIKA

DARBA LAPA

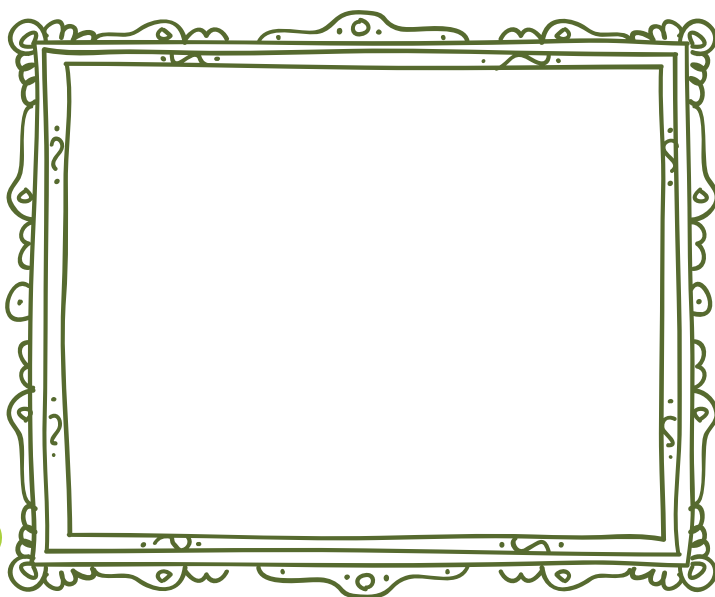
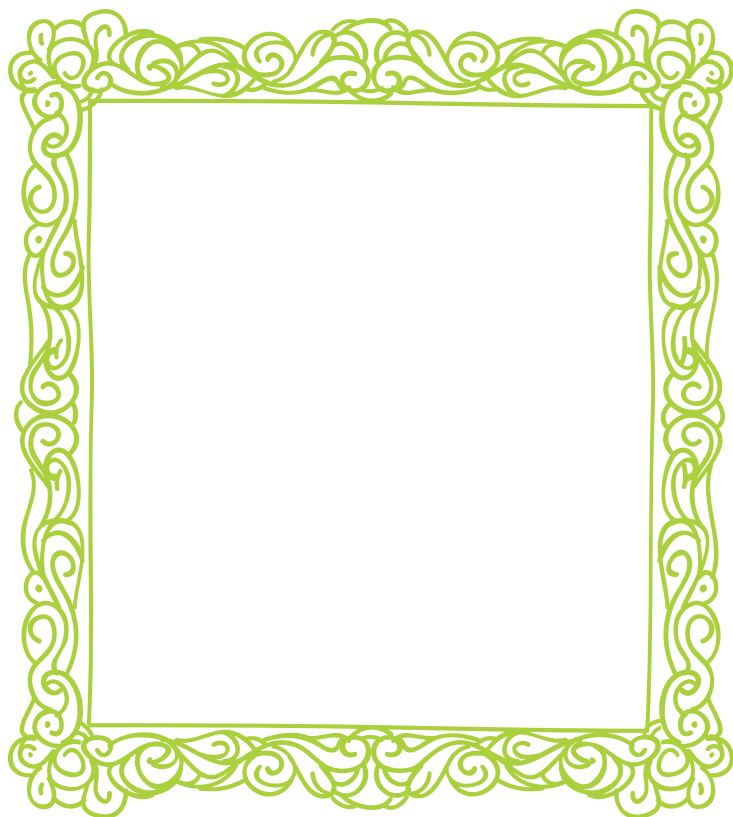
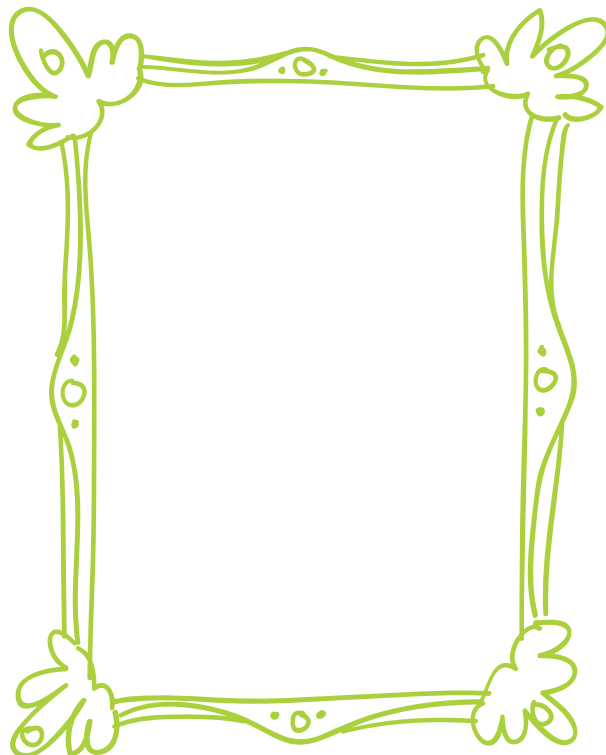

AK, SKAISTĀ REKLĀMA! ▶

Apskati komiksu 7.lapā! Pastāsti, kā Tu to saproti! Vai Tu esi pārveidojis kādu lietu, lai to varētu izmantot ilgāk?

Uzzīmē savu komiksu!

Lasi vai klausies Ērikas Bērziņas dzejoli “TV kaste”! Apvelc lietas, kas tiek pieminētas dzejolī!

Reklāmas bērnus nomierina.
Reklāmas bērnus iemidzina.
Reklāmas bērnus ievilina.
Mammu, tev vajag to šampūnu,
Kas matus padara simt procentu
stiprākus,
tad sasiesi matus mezglā
un vilksi mani augšā pa kalnu,
kad kājas tik ļoti slīd.
Mammu, tev vajag trenažieri,
kondicionieri, smaržīgo spilvenu
un to trauku mazgājamo mašīnu,
kurā ieliek traukus kopā ar galdu.
Kapēc mums nav otra naudas
maka?
Kāpēc neņemam ātro kredītu?
Kāpēc nekrājam akcijas uzlīmes?

Reklāmas bērnus nomierina.
Reklāmas bērnus iemidzina.
Reklāmas bērnus ievilina.
Gribu nāriņu ar spīdīgu asti,
Bārbiju, supervaroni,
lego māju ar baseinu,
desmit pūkainus ponijus...
Labāk padziedam! –
sauc mamma.
Izslēdzam TV kasti!
Mamma bērnus nomierina.
Mamma bērnus iepriecina.
Mamma bērnus samīļo.
Kad tev būs daudz naudiņas,
labāk nepērc man neko.
Tikai paņem opā
kā mazo brāli.

DARBA LAPA

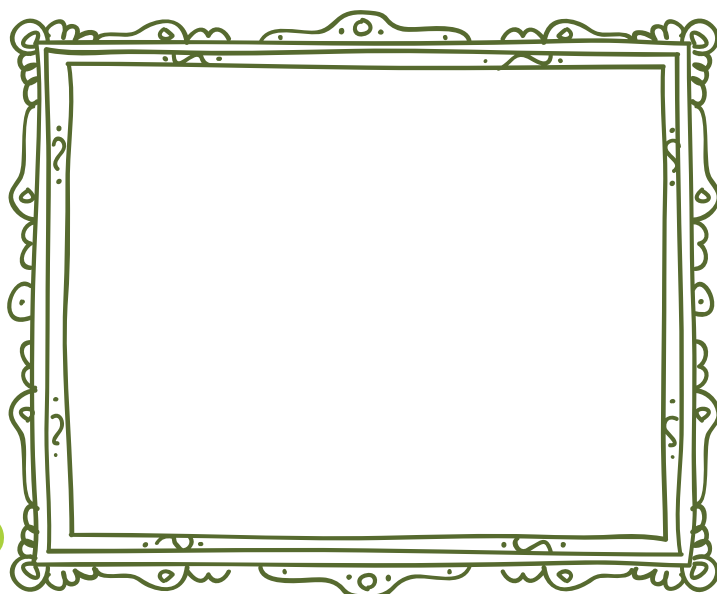
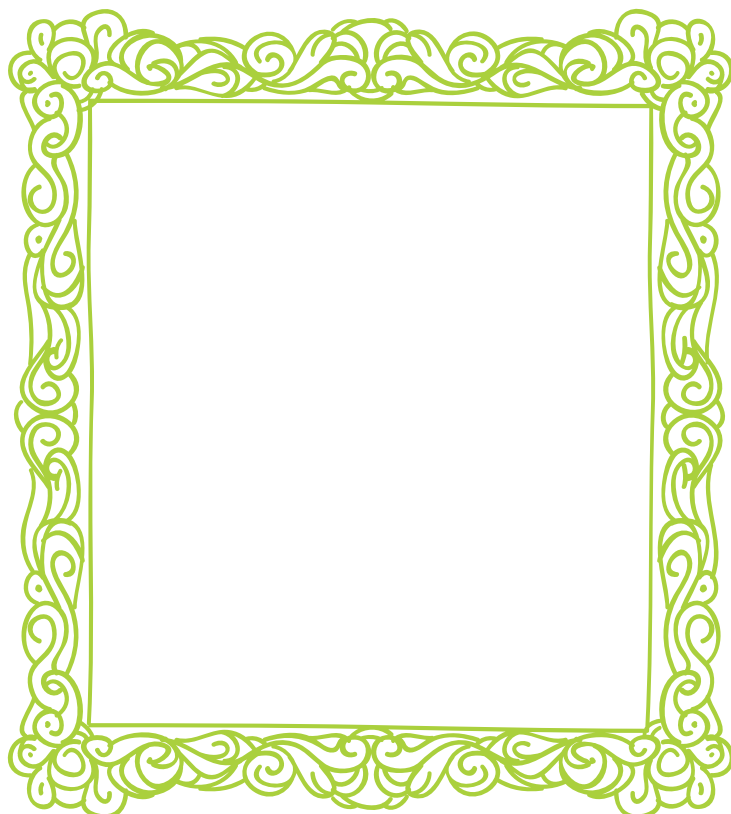
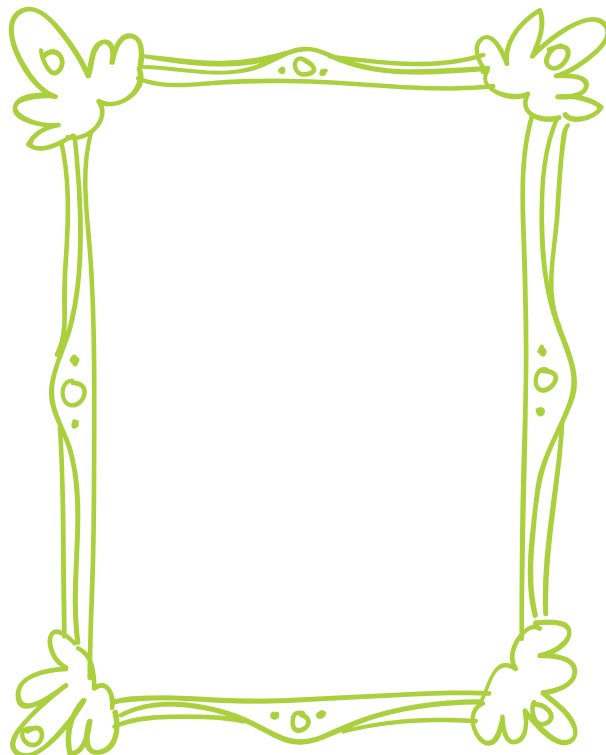
AK, SKAISTĀ REKLĀMA! ▶

Uzzīmē trīs vai četras lietas, ko nesen redzēji kādā reklāmā!

Vai reklāma Tev radīja vēlmi tās iegādāties?

Kas reklāmā Tevi uzrunāja visvairāk?

Kļūsti par izmeklētāju!

Lasi un meklē internetā piemēru katram apgalvojumam!

Uzzīmē, uzraksti vai pastāsti par atrasto!

Piemērs

Reklāmas mērķis ir pārdot.

Piemērs

Reklāmās bieži izmanto pārspīlējumus, stāsta neticamas lietas.

Piemērs

Reklāmas viltīgi piesaista Tavu uzmanību.

Piemērs

Reklāmās bieži pasaka tikai pozitīvo, bet noklusē negatīvo.

Piemērs

Reklāmās svarīga informācija bieži ir uzrakstīta ar maziem burtiem.

Piemērs

Reklāmas bieži steidzina pirkt tūlīt, neļauj apdomāties.

SPĒLES APRAKSTS

AK, SKAISTĀ REKLĀMA!

Spēlējiet “Atmiņas spēli”!

- ✓ Spēles vadītājs noliek uz galda 10 sīkus priekšmetus.
- ✓ Spēlētāji tos 30 sekundes apskata un cenšas iegaumēt.
- ✓ Spēles vadītājs priekšmetus apklāj un dalībnieki cenšas nosaukt visus apklātos priekšmetus.
- ✓ Spēlei seko saruna, kurus priekšmetus iegaumēt bija vieglāk, kāpēc, kāda nozīme ir krāsai, formai, radītajām asociācijām, lai paliktu atmiņā?
- ✓ Kā šī spēle saistās ar reklāmām?
Kā reklāmās attēlo lietas?
Vai reklāmu fotogrāfijās redzamais vienmēr ir patiess?

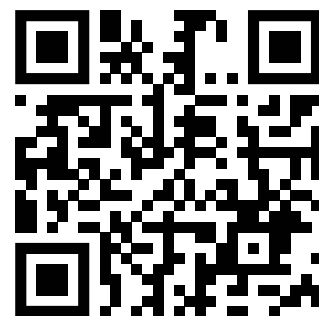
DARBA LAPA

AK, SKAISTĀ REKLĀMA! ▶

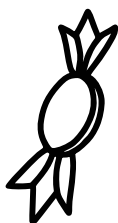
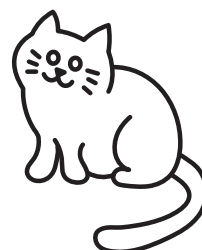
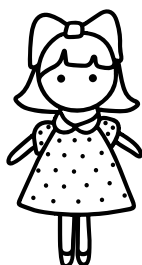
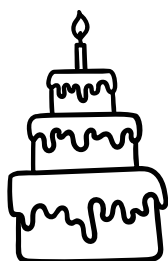

Klausies Dzidras Rinkules-Zemzares
pasaku "Gribulītis"!

ej.uz/g_pasaka

Apvelc lietas, ko grib Gribulītis!
Numurē kādā secībā tās tiek sauktas!

Vai Tu kādreiz esi bijis Gribulītis? Kāpēc pasakas beigās Gribulītis
vairs neko negrib? Ko šī pasaka māca?

Uzraksti padomu Gribulītim!